

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Ризикологія»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Економічна кібернетика
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Кузьменко Олександра Костянтинівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем

Профайл викладача	http://www.ek.puet.edu.ua/skl.php
Контактний телефон	+380507260703
Електронна адреса	pusku.ek@gmail.com oldrakk@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна – згідно розкладу; он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 08.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок щодо аналізу, оцінювання, моделювання ризиків у реальному секторі економіки та набуття навичок практичного застосування інформаційних технологій для реалізації методів і моделей управління ризиком.
Тривалість	6 кредити ЄКТС / 180 годин (лекції 18 год., практичні заняття 54 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом у вигляді виконання додаткових завдань
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання самостійних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Економічна теорія, основи моделювання економіки, економетрика.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. Впроваджувати в виробничу систему та систему управління підприємством розроблені заходи та проектні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику; пропонувати стратегії його розвитку	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. Здатність розробляти та обґрунтовувати заходи та проектні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи ризик менеджменту		
ТЕМА 1. Управління ризиком у діяльності економічних систем	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.
ТЕМА 2. Застосування теорії корисності в управлінні економічними ризиками	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.
Модуль 2. Методи оцінювання та управління ризиками реального сектору економіки		
ТЕМА 3. Кількісні методи оцінювання ризику	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, модульна контрольна робота.	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання
Тема 4. Використання дерева рішень в управлінні ризиком	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.
ТЕМА 5. Моделювання ризикових ситуацій в умовах визначеності та невизначеності	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.
ТЕМА 6. Експертні методи оцінювання ризику.	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.
ТЕМА 7. Моделювання економічного ризику на основі концепції теорії ігор	Ознайомлення з теоретичним матеріалом, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, теоретичне опитування	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.

Інформаційні джерела

1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.
2. Верес О. М., Голиш В. М. Дослідження множини ризиків прийняття рішень в галузі екології – Вісник Національного університету "Львівська політехніка", Львів, 2010, № 689.
3. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві.-Київ: КНЕУ, 2004.-480с.
4. Внукова Н. М., Смоляк В. А. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств : проблеми теорії та

- практики. Харків : ВД “ІНЖЕК”, 2006. 181 с.
5. Дев'яткіна С.С. Нормування ризиків у системі керування безпекою польотів на аеродромах цивільної авіації.- Вісник Національного Авіаційного Університету- 2011.
 6. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчальний посібник/ МОН. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
 7. Економічний ризик: методи оцінки та управління : навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.]; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 208 с.
 8. Івченко І. Ю. Економічні ризики : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 304 с.
 9. Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
 10. Ковальчук Н.П. Економічні ризики: класифікація, принципи і способи оцінювання. К.: Актуальні проблеми економіки. - № 10.
 11. Лук'янова В. В. Економічний ризик : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2007. 462 с.
 12. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2003. 188 с.
 13. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Volynets_OGROR2018.pdf
 14. Ситник Віктор Федорович, Краєва Ольга Семенівна Технологія автоматизованої обробки економічної інформації: навчальний посібник/ М-во освіти України.; КНЕУ. – Київ, 1998. – 200 с.
 15. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: навч. посіб. К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”, 2018. 200 с.
 16. Федулова І. В., Скопенко Н.С. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібник. К : Принтцентр, 2016. 298с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- MS Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: Виконані практичні завдання здаються протягом тижня в електронному вигляді. Індивідуальні завдання виконуються самостійно та здаються до модульної контрольної роботи в електронному вигляді. Роботи, які здаються з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-50%).

Політика щодо академічної доброчесності: усі індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, у випадку виявлення плагіату, завдання не зараховуються. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: Студент, що має сертифікати, свідоцтва, дипломи, які отримані знання здобуті у результаті у неформальної або формальної освіти, має право на часткове перезарахування результатів за відповідними темами курсу.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (Т1-Т2): тести (10 балів), практичні роботи (5 балів), індивідуальні завдання (5 бали), поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (Т3-Т7): тести (20 бали), практичні роботи (10 балів), індивідуальні завдання (10 балів), поточна модульна робота (10 балів)	50
ПМК (залік)	20
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Анотація

Дисципліна «Ризикологія» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок із застосування сучасного інструментарію ризикології при здійсненні економічної діяльності. Дисципліна орієнтує на вивчення специфіки різних методів аналізу й оцінки ризиків; набуття вмінь правильно їх застосовувати, проводити відповідні аналітичні розрахунки й робити висновки за отриманими результатами.